

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

VIII. An coprus omni præsentia absolutum esset intimè præsens Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

præsentiam, quas præsentias respectu eiusdem spatij vt plurimum significamus, cum dicimus corpus esse inextensum, intendentes esse in repositum explicare, in quo sensu negandum est corpus sine præsentia esse inextensum, quia secundum hanc acceptionem huius termini *inextensum* pro repositum, extensum, & inextensum non priuatiue opponuntur.

Obiicit quartò. Partes quantitatis omni præsentia carentes vel essent intra alias, vel extra: si intra: ergo in eodem spatio: si extra: ergo in alio spatio: ergo quocumque modo erunt in spatio, & præsentia habebunt. Similiter solet argui: corpus sine præsentia vel est intra cælum, vel extra cælum: neutrum potest habere sine præsentia. Respondeo de corpore absoluto ab omni præsentia in ordine ad spatium philosophandum esse ac si in rerum natura non existeret, & sicut corpus non existens non habet partes intra partes, neque extra partes, neque totum est intra cælum, sic dicendum est de partibus illius corporis, & de corpore, de quorum partibus tantum posset dici non esse intra alias, & de illo non esse intra cælum, quod solet dici extra negatiue, non tamen absolute posset dici de partibus esse extra partes, aut de toto esse extra cælum, quia esse extra dicit esse in spatio, quod neque partibus illius corporis, neque corpori conueniret.

PUNCTUM VIII.

*An corpus omni præsentia absolutum esset
intimè præsens Deo.*

Statui puncto precedenti posse aliquam creaturam, Angelum, verbi gratia, existere sine aliqua præsentia nulli spatio respondentem, neque alicui approximatam, aut distantem. Inquirò modò de Angelo sic constituto: An esset intimè præsens Deo, & penetratus cum illo secundum suam entitatem eodem modo, ac si haberet præsentiam: quam quæstionem sine duce aggredior, nullum enim legi, neque audiri, qui rem hanc in quæstionem vocaret, quapropter me utriusque partis affirmatiue videlicet, & negatiue patronum fingam, & arbiter postea alteri primas dabo.

Pro parte negatiua suppono non sequi per locum intrinsecum ex eo quod Deus sit causa rerum, esse illis intimè præsentem, vt docet probat Vasquez 1. part. disp. 28. cap. 4. & 5. quia non est de ratione cause intima præsentia cum effectu, & licet in causis creatis requiratur approximatio inter agens, & passum, non ita necessarè requiritur vt de potentia absoluta suppleri non possit. Secundò etiam si requiratur approximatio inter agens, & passum non requiritur ex parte actus primi approximatio inter agens & effectum, creatio enim Angeli non potest supponere Angelum approximatam, alias iam illum existentem supponeret. Ex hoc infero non probari ex eo, quod creatura nullibi existens dependeret à Deo illam fore intimè Deo præsentem. Deinde positiue probo illam creaturam sic constitutam non posse intimè Deo esse præsentem. Talis creatura supponitur sine præsentia: ergo non esset præsens: ergo non esset præsens Deo. Probo priorem consequentiam: effectus formalis non potest esse sine forma: ergo non potest esse præsens sine præsentia: posteriori confirmo. Hæc illatio, non est præsens: ergo non est præsens Deo, est à non restricto ad restrictum negatiue, quæ semper tenebatur enim valet, Petrus non loquitur: ergo Petrus non loquitur Ioanni: Petrus non est præsens: ergo non est præsens Romæ.

Pro affirmatiua parte efficaciores inuenio rationes, ob quas placet illam defendere, donec ab aliis de hac realiter doceat. Affero creaturam omni præsentia superaddita nudam fore Deo præsentem ac si præsentiam superadditam haberet. In hanc partem traho Patrem Vasquez, quam ex suis principiis clarè infero. Docet sapientissimus P. 1. p. disp. 28. c. 4. num. 13. veritatem esse Catholicam Deum esse intimè præsentem omni creaturæ, neque illi esse liberum esse in vna potius quam in alia ex suppositione, quod illam creauerit, & in super loco citato Puncto precedenti docet posse Deum creaturam sine omni præsentia producere: ergo creatura sine præsentia esset præsens Deo, cum possit non habere præsentiam, & non possit non esse intimè Deo præsens. Ratio à priori huius conclusionis est, creaturam

non constitui Deo præsentem per præsentiam superadditam, sed per suammet entitatem, & per immanentiam Dei. Vnde repugnat esse in rerum natura entitatem aliquam, quæ non sit intimè Deo præsens, quia immanentia Dei talis est vt ipsum constituat intimè præsentem, cuiusque creaturæ, eo ipso quod existat, nullo alio modo desiderato, neque ex parte creaturæ. Eodem modo creatura per suammet entitatem supposita immanentia Dei, quæ non potest non supponi vt potè summè necessaria constituitur præsens Deo: quod si probem, meam conclusionem manifestè ostendo: ad id accingor.

Tota ratio, propter quam ponimus præsentias superadditas creaturis est, quia videmus illas modò cum hac distantia, modò cum illa creaturis secundum suam entitatem inuariatis, vnde inferimus esse quid superadditum modum illum, per quem formaliter distantes constituantur. Vnde si creaturæ essent fixæ certo spatio, in quo semper eandem distantiam seruarent nullum esset fundamentum ad dandas præsentias superadditas, sed diceremus creaturas per se ipsas distare, sed nunquam videmus creaturas distare à Deo, aut nouimus indifferentiam vt distent, & non distent, neque vt habeant hanc approximationem potius quam illam, sed semper illas eodem modo approximas per suammet entitates independentes ab omni alia præsentia superaddita: ergo hac ablata creatura creatori approxinata permanebit & illi intimè præsens, quia quidquid conuenit entitati per se ipsam, non potest non quocumque alio secluso illi conuenire. Secundò eandem intimam præsentiam habet Deus cum Petro existenti Matriti, & cum eodem existenti Toleti: ergo Petrus existens Toleti, & existens Matriti habet eandem approximationem cum Deo, quia approximatō Petri cum Deo non dicit aliquid realiter distinctum ab illo quod dicit approximatō Dei cū Petro: ergo si approximatō Dei cum Petro existenti Matriti & Toleti est eadem, approximatō Petri existenti Matriti, aut Toleti erit eadem: ergo approximatō, quam habet Petrus cum Deo quando existit Matriti, non dicit præsentiam superadditam, quæstionem habet Petrus, quia si hanc diceret approximatō cū Deo non posset eadem approximatō esse Toleti, quia præsentia, quæ Petrus habet Matriti essentialiter dependet ab illo spatio, & non potest non esse in illo, sed sic est quod approximatō, quam Petrus habet cum Deo potest esse in alio spatio, & non in illo: ergo approximatō Petri cum Deo non dicit præsentiam superadditam Petro.

Fundamentum, quod pro parte negatiua proposui facillimè ex dictis dissoluo. Concedo non posse dari effectum formalem sine forma, neque præsens sine præsentia, dico tamen quamlibet creaturam esse præsentiam sui ipsius, ex vi cuius constituitur præsens in ordine ad Deum, non verò in ordine ad aliud ens creatum. Ad illationem factam ex non restricto ad restrictum negatiue, dico creaturam sine præsentia superaddita dici non esse præsentem absolute, quia intelligimus propositionem illam de præsentia in ordine ad spatium, & ad alia entia creata: quæ si tacite hanc restrictionem non inuoluat, falsa erit, & abstractendo ab omni præsentia in ordine ad ens creatum & in creatum dici non potest, creatura sine præsentia superaddita non est præsens, quia adhuc tunc est præsens Deo, & præsentiam habet secum identificatam.

Obiicies primò. Etiam si repugnet creaturam aliquam non dependere à Deo, dependet per actionem superadditam: ergo etiam si repugnet non esse Deo præsentem, erit præsens per modum superadditum. Respondeo, disparatem esse rationem, quia licet repugnet creaturam non dependere à Deo, noscimus eandem creaturam posse diuerso modo dependere, & indifferentiam habere ad dependendum per educationem aut per creationem, ex quo inferimus in actu secundo non dependere per suam entitatem, sed per aliquid superadditum, numquam autem nouimus creaturam habere indifferentiam ad habendam diuersam approximationem cum Deo. Secundò quod valde notatu dignum est. Dependens superaddita, quam damus creaturæ respectu Dei, non supponit existentiam creaturæ, & ita non possumus arguere: dependentia est superaddita: ergo potest creaturæ iam existentis non aduenire, non enim est creatura iam existens ante dependentiam. Approximatō autem si constitueretur in præsentia superaddita, constitueretur in aliquo, quod supponit creaturam iam existentem, ex qua suppositione licet inferri illam approxima

approximationem posse creaturæ non aduenire, & illam posse non esse intinè Deo præsentem, ac proinde ut dicatur repugnare creaturæ non esse intinè præsentem Deo, ponenda est hæc intima præsentia non in aliquo posteriori ipsa creatura, quod illi potest non aduenire, arguimus enim ex eo quod præsentia sit superaddita creaturæ, posse creaturam existere absque omni præsentia, & non possemus arguere: actio est distincta ab effectu: ergo effectus potest esse sine omni actione, quia eo ipso, quod sit effectus supponit actionem, & non supponitur ad illam; entitas verò, quæ præsens constituitur non supponit præsentiam ad suam existentiam, potius sua existentia ad præsentiam supponitur.

7 Obiicies secundò. Creaturam esse præsentem Deo nihil aliud est quam esse in eodem spatio cum Deo: sed creatura sine præsentia non est in spatio: ergo non est in eodem spatio cum Deo. Respondeo negàdo primum antecedens, iam enim probavi Punct. 3. Deum non esse in spatio. Fateor semper nos concipere intimam præsentiam per ordinem ad spatium, & vix posse hoc ordine secluso de illa loqui, constat tamen rationibus, quibus spatium imaginariū impugnavimus non dari talem ordinem, quapropter in re admittendus non est, licet sine illo rem concipere non possimus.

PUNCTUM IX.

An corpus possit esse circumscriptivè in duplici loco.

1 Corpus esse in duplici loco definitivè, & in vno circumscriptivè, & definitivè in altero sanctum est fide, quia docemur Christum esse in Cælo circumscriptivè, & definitivè sub speciebus panis in omnibus locis, in quibus celebratur sacramentum Eucharisticum. Procedit questio de duplici præsentia circumscriptivæ. Defendunt partem negativam Sanctus Thomas, D. Bonaventura, Capreolus cum aliis Thomistis, quos refert Pater Soar tom. 3. in 3. part. disp. 48. sect. 4. quibus consentit Pater Vasquez 3. part. disp. 159. cap. 5. Affirmativam partem, quam verissimam esse censet, defendit Pater Soar cum Scoto & aliis plurimis, quos ipse refert ibid. quibus adde Patrem Vasquium tom. 4. disput. 6. quest. 3. part. 1. §. 23. qui ait oppositam sententiam à Catholicis reijci, vt minus congruentem veritati fidei; Conimbr. lib. 4. Physic. cap. 5. q. 5. art. 2. Rub. lib. 4. Physic. Regid. Conink ad quest. 75. 3. part. art. 4. dist. 3. Hurt. disput. 14. sect. 5. Arriag. disput. 14. sect. 8. subseccione 2.

2 Conclusionem supra traditam probò. Repugnantia eiusdem corporis in duplici spatio tantum oritur ex impossibilitate formarum, quarum vna petit vt Deus subtrahat concursus, quo conservabat altera; ergo poterit Deus vincere hanc impossibilitatem præstando concursus, quem subtrahi altera forma petebat, exigentia enim forme non cogit Deum, ita vt non possit contra talem exigentiam operari. Secundò probatur à paritate præsentia definitivæ: sicut enim corpus potest habere vnam præsentiam definitivam, & aliam circumscriptivam, & duplicem definitivam, & duplicem circumscriptivam habere poterit, quia non est maior oppositio præsentia circumscriptivæ cum alia circumscriptivâ, quam definitivæ cum definitivâ, & cum alia circumscriptivâ. Vltimò confirmanda est conclusio ex eo quod nullam inuoluit repugnantiam corpus in duplici loco circumscriptivè existens, quod solutiones argumentorum euincunt.

3 Obiic. primò. De ratione præsentia circumscriptivæ est constituere corpus intra hoc spatium, ita vt non possit esse extra illud: ergo posito corpore circumscriptivè in hoc spatio non potest esse extra illud: ergo non potest esse in alio. Hæc obiectio videtur impugnare Eucharistiæ mysterium, quia si de ratione corporis præsentis circumscriptivè est, vt corpus non sit in alio spatio, de ratione præsentia circumscriptivæ, quam Christus habet in Cælo erit ita constituere corpus Christi in spatio cælesti, ita vt non possit esse in alio: ergo non poterit esse in Eucharistia: pessimum consequens, & illatio ad homines facta contemnenda. Dices de ratione præsentia circumscriptivæ esse vt corpus non sit in alio spatio circumscriptivè, non verò vt non sit in alio definitivè. Catholicè dictum non tamē philosophicè. Vnde hanc differentiam colligis: præsentia enim primarius effectus totus est positivus, videli-

cet constituere corpus in hoc spatio, hoc autem quod est non esse in alio est quid negativum extra formalem rationem positivæ præsentia, licet hæc positiva præsentia illam exigat negationem eo modo, quo calor exigit negationem frigiditatis quæ omnino est extra constitutum caloris, & præsentia circumscriptivæ æquè exigit negationem alius præsentia definitivæ, & alius circumscriptivæ in eodem subiecto, quia naturaliter cum vtrique impossibile est. Ad argumentum in forma negandum est primum antecedens, vel distinguendum maioris claritatis gratia: de conceptu præsentia circumscriptivæ est constituere corpus in hoc loco, ita vt non sit in alio, distinguo: de conceptu primario inseparabili, nego antecedens, de hoc enim tantum est constituere corpus in hoc spatio, adde si placet, & exigere vt non sit in alio, quod totum est quid positivum: de conceptu secundario & separabili à primario tanquam effectus à causa, sicuti separari potest expulsio caloris ab informatione frigiditatis, concedo antecedens: deinde nego consequentiam.

Obiicies secundò. Si corpus præteretur in duplici loco divideretur & separaretur à se ipso, hoc implicat: ergo implicat poni in duplici loco. Quam separationem potes inuenire in duplici præsentia circumscriptivâ, quam meditari non possis in duplici definitivâ respectu eiusdem corporis? Non vacat hæc latius expendere. Respondeo: corpus non diuidi per repetitionem præsentiarum, neque à se ipso separari, si separatio dicat aliquid negativum, seu negationem alicuius approximationis, quia totum corpus, quod erat in hoc spatio, servatâ totâ approximatione, quam secum ipso, & cum aliis corporibus habebat, ponitur in alio loco per repetitionem, & multiplicationem præsentiarum, & non entitatis corporis secundum se.

Obiicies tertio. Non potest corpus occupare spatium maius illo, sed si haberet duplicem præsentiam occuparet spatium maius illo: ergo non potest illam habere. Confirmatur: Corpus ex vi huius præsentia circumscriptivæ commensuratur cum spatio, ita vt totum correspondeat toti spatio, & pars corporis parti spatij, & non vltra: ergo posita hac commensuratione corpus non posset vltra hoc spatium. Vltra: corpus per præsentiam circumscriptivam constituitur intra hoc spatium: ergo non potest esse extra illud: ergo non potest esse in alio permanente hac præsentia. Respond. corpus non posse occupare per vnam tantum præsentiam spatium maius illo, posse tamen per duplicem præsentiam occupare spatium duplo maius illo, quia ex vi cuiuscunque præsentia occupat spatium sibi æquale, & duo spatia, quorum quodlibet est æquale corpori, simul sumpta illud excedunt. Alio modo dicto corpus cum duplici præsentia non occupare spatium aliquod maius illo, sed duo spatia, quorum quodlibet est æquale, quæ non vnum constituunt, quia spatia per ordinem ad præsentiam distinguimus, & sicuti duplex præsentia circumscriptivæ non vnam maiorem constituunt, ita neque duplex spatium his præsentis respondens non constituit vnum maius, sed est duplex, illorumque quodlibet æquale locato. Ad confirmationem dico corpus ex vi præsentia circumscriptivæ commensurari huic spatio, ita vt non correspondeat alij spatio per eandem præsentiam, quod verò per aliam præsentiam alij spatio correspondeat, vel non correspondeat, non pertinet ad rationem formalem constitutivam huius præsentia. Ad illud, quod vltimò additur, dico corpus per præsentiam circumscriptivam constitui intra hoc spatium, quia permanente non potest esse extra, si illud extra importet negationem, hoc est corpus non existere in hoc spatio, posse tamen esse extra, si dicat aliquid positivum, videlicet esse in spatio distincto ab illo.

Obiicies quartò. Si corpus posset esse in duplici loco, posset esse vbique: ergo posset esse immensum, quod est absurdum, quia immensitas est propria Dei. Qui rationibus his fidunt, existimarent illarum non fugere difficultatem, si illas omitteremus: hæc de causa illas refuto, etsi nihil difficultatis in illis inueniam, quod quisque malè terminis philosophicis cinctus non dissolvat. Argumentum non retorqueo in præsentis definitivæ, quia me vellem ad difficiliora servare. Respondeo dato corpore posse esse vbique, adhuc non inferri esse immensum, quia esset vbique per repetitionem præsentiarum distinctarum, immensitas autem Dei est vna simplex entitas. Secundò immensitas Dei est identificata cum ipso Deo infinita &